

Павлюк Роман Тарасович
студент III курсу
Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОФІЦІЙНІ ПОЗИЦІЇ СУБ'ЄКТІВ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ЩОДО ПРАВОВОГО СТАТУСУ КРИМУ

Анексія Криму викликала неоднозначну реакцію з боку міжнародного співтовариства. Всі офіційні позиції третіх сторін (держав, міжнародних організацій) щодо правового статусу Криму можна поділити на три групи:

1. анексія Криму та Севастополя Росією в 2014 р. була незаконною, а отже не може спричиняти жодних правових наслідків, через що Крим і Севастополь залишаються під суверенітетом України;

2. зміна правового статусу Криму та Севастополя шляхом їхнього приєднання до РФ в 2014 р. є законною, а отже Крим і Севастополь перебувають під суверенітетом РФ;

3. нейтральні, нечіткі або суперечливі позиції, які не дають однозначної офіційної відповіді на правову приналежність Кримського півострова після 2014 р.

Такий підхід до кримського питання з боку держав-членів ООН можна було спостерігати 27 березня 2014 р., під час голосування за Резолюцію ГА ООН 68/262 «Територіальна цілісність України». В тексті даної Резолюції містилися положення щодо підтвердження суверенітету, політичної незалежності, єдності і територіальної цілісності України в межах її визнаних на міжнародному рівні кордонів та визнання несанкціонованого Україною референдуму, проведеного в АРК та м. Севастополі 16 березня 2014 р. таким, що не має законної сили та не може бути основою для будь-якої зміни статусу АРК або м. Севастополя, а також заклики:

4. до мирного врегулювання ситуації щодо України шляхом прямого політичного діалогу;

5. до відмови та утримання від дій, спрямованих на часткове або повне порушення національної єдності і територіальної цілісності України;

6. до відмови від визнання будь-яких змін статусу АРК та м. Севастополя на основі вищезгаданого референдуму 16 березня 2014 р.

Останній заклик є уособленням «доктрини Стімсона» (суть якої полягає в тому, що держави не повинні в односторонньому чи багатосторонньому порядку визнавати претензій на державність реально існуючої територіальної одиниці, створеної з порушенням однієї або декількох норм *jus cogens*), яка в свій час стала для багатьох держав обґрунтуванням для відмови визнання анексії держав Балтії Радянським Союзом.

Зі 169 держав-членів ООН, які були присутні під час голосування даної резолюції, їхні правові позиції щодо територіальної цілісності України розділилися наступним чином:

100 держав «за» – в тому числі Польща, Франція, Чехія, Хорватія;

11 «проти» – Білорусь, Болівія, Венесуела, Вірменія, Зімбабве, Куба;

58 «утрималися» – Аргентина, Афганістан, Ірак, Казахстан.

Отже, більшість держав-членів ООН визнала територіальну цілісність України та підтримали позицію України щодо правового статусу Криму, відповідно до якої АРК та Севастополь продовжують перебувати під суверенітетом України.

Щодо держав, які визнали референдум в Криму (а по суті і зміну правового статусу Криму), то це були лише ті держави, які, як слушно зазначив С. Гакман, «йдуть у фарватері російської зовнішньої політики» [1, с. 11]. Ми також вважаємо, що визнання ними анексії Криму пояснюється не тим, що вони дійсно мали якусь іншу, відмінну від західної та української, юридичну точку зору на кримські події, а виключно політичною доцільністю.

Серед держав-членів ООН були і такі, позиція яких щодо правового статусу Криму виглядає неоднозначною або як мінімум нечіткою, незважаючи на результати голосування за вищезгадану резолюцію ГА ООН, наприклад:

- Білорусь проголосувала проти вищезгаданої резолюції, однак Президент Білорусі підтримав територіальну цілісність України, при чому по суті визнавши приєднання Криму до РФ *fait accompli*;

- Афганістан утримався під час голосування за Резолюцію 68/262, однак Президент цієї держави офіційно визнав Крим частиною РФ;

- Ізраїль, який був відсутнім під час голосування за Резолюцію 68/262, взагалі не оприлюднював жодних офіційних заяв щодо правового статусу Криму, однак МЗС Ізраїлю у 2016 р. звернулося до своїх громадян із нагадуванням про те, що в'їзд на територію Криму всупереч порядку, визначеному Україною, є незаконним.

Правова позиція щодо статусу Криму державних утворень з обмеженим міжнародно-правовим визнанням також розділилася: наприклад, Придністров'я не лише підтримало «возз'єднання» Криму з РФ, а й, слідуючи логіці дій «Республіки Крим», звернулося до РФ з проханням бути включеним у її склад як суб'єкт федерації (РФ це звернення проігнорувала) [2, с. 1], тоді як Косово, на чий «прецедент» так часто посилялася Республіка Крим, взагалі не визнало зміну правового статусу Криму внаслідок російської агресії.

Таким чином, позиція міжнародного співтовариства щодо правого статусу Криму є досить однозначною: більшість держав-членів ООН та міжнародних організацій не визнає зміну статусу Криму в 2014 р. та

підтримує територіальну цілісність України і її виключний суверенітет над Кримським півостровом. Деякі держави притримуються прямо протилежної позиції, однак така точка зору на міжнародній арені є швидше винятком, ніж правилом.

Список використаних джерел:

1. Гакман С. Російсько-український конфлікт щодо територіальної приналежності Криму: міжнародно – правові та геополітичні аспекти // Зовнішні справи. – Ч. 2. – 2014. – № 10. – С. 14.

2. Оцінка аргументації Російської Федерації щодо приєднання Придністров'я : аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень / О.О. Даниляк, В.С. Караваєв // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goo.gl/uugZkT>.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Процун С.С.

Плескань Віра Вячеславівна

студентка III курсу

факультету міжнародно-правових відносин

Національного університету «Одеська юридична академія»

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ КОНВЕНЦІЇ ООН ПРО БОРТЬБУ З ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ В УКРАЇНІ

Розвиток міжнародних відносин у сучасному світі вимагає чіткої співпраці між державами в напрямку подолання тероризму та будь-яких його проявів. Одним з основних інструментів у розвитку тероризму є його фінансування. Тому блокування цього явища є надзвичайно актуальним на інтернаціональному рівні та для окремих держав.

«Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України» [1].

Конвенція ООН про боротьбу з фінансуванням тероризму прийнята 9 грудня 1999 року в Нью-Йорці (набрала чинності в 2002 році). В Україні її було ратифіковано Законом України від 12 вересня 2002 року [2].

Україна як країна-учасниця повинна привести своє внутрішнє законодавство у відповідність до норм Конвенції з огляду на такі аспекти:

- 1) криміналізація злочинних діянь, що є злочинами за змістом Конвенції;
- 2) відповідальність юридичних осіб за діяння, які визнанні злочинними за змістом Конвенції;